

Öneykan, B., Tebiş, C. (2018). Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği). *ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCES, Cilt 3* (sayı 1), 125-148.

Doi: <http://dx.doi.org/10.31811/ojomus.435081>

Geliş Tarihi: 25/05/2018

Kabul Tarihi: 20/06/2018

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ VE MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARDA YAYLI ÇALGI EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GÜNLÜK EGZERSİZ ALIŞKANLIKLARI (BALIKESİR ÖRNEĞİ)*

Burcu ÖNEYKAN¹, Cansevil TEBİŞ²

ÖZET

Özet Türkiye’de mesleki eğitim veren lisans düzeyinde Müzik Öğretmenliği Bölümü ve orta dereceli kurum Güzel Sanatlar Liseleri’nde, eğitimin önemli unsurlarından biri olan çalgı eğitimi, öğrencilerin meslek yaşamlarını ve gelecekteki akademik yaşantılarını etkileyen en önemli faktördür. Bu bağlamda çalgı çalışmalarına gösterilen özen ayrı bir önem taşır. Çalgı eğitimi içinde keman, viyola, viyolonsel ve kontrabas’ın oluşturduğu gruba yaylı çalgı ailesi adı verilir. Yaylı çalgı eğitimi düzenli çalışmayı, bu çalışmayı istikrar içinde sürdürmeyi gerektiren uzun ve zorlu süreçtir. Bu sürecin sonunda, başarıya ulaşmanın yolu, düzenli egzersiz yapmaktan geçer.

Araştırmanın amacı, yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin genel anlamda egzersiz alışkanlıklarını saptamak, farklı öğrenci gruplarının bu alandaki benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymak, bu kurumlarda yaylı çalgı eğitimindeki egzersiz alışkanlıklarıyla ilgili öğrencilerin tutumlarını belirleyerek genel tabloya dikkat çekmektir.

Araştırmada, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri evreni oluşturmuştur. Bu evrenden çalışma konusu olan “yaylı çalgı” eğitimini alan 122 öğrencinin tamamı örneklem grubuna dahil edilmiştir. Araştırmacıların kendisi tarafından geliştirilen anket, geçerlik ve güvenilirliği alındıktan sonra uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 istatistiksel analiz yazılımıyla çözümlenerek, analiz sonuçları

---

* Bu makale, 28-30 Mart 2018 tarihinde Kırıkkale Üniversitesi Kültür Merkezi’nde düzenlenen 1. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Okan Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, burcuoneykan@gmail.com

² Prof.Dr., Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi, ctebis@balikesir.edu.tr

bulgular bölümünde okuyucunun da yorumuna açık olacak şekilde tablolar halinde verilmiş ve kısa yorumları yapılmıştır. Öğrencilerin çalgılarına haftada 3-4 çalıştıkları, bu çalışma günleri içerisinde de günlük 2 saat egzersiz yaptıkları sonucuna ulaşılmış, daha sıklıkla etüt ve eser çalışmaları yaptıkları, yaylı disiplinin gerektirdiği diğer alışkanlıkları kazanamadıkları anlaşılmıştır. Öğrencilere egzersizlerine başlamadan önce bedensel ısınma yapmaları, takiben yaylı çalgıya ilişkin temel teknikleri içeren çalışmaları günlük egzersiz olarak alışkanlık edinmeleri, eğitimcilere de bu konuları programlarına alarak, öğrencilerinin sürekli çalışmalarını sağlamaları önerisi getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, eğitim, yaylı çalgı, egzersiz, alışkanlık.

**EXERCISE HABITS OF THE STRING STUDENTS STUDYING
AT FINE ARTS HIGH SCHOOLS AND MUSIC TEACHING
DEPARTMENTS OF EDUCATION FACULTIES
(BALIKESIR EXAMPLE)**

ABSTRACT

In Turkey, instrument training at Music Teachers training departments of Education faculties and Fine Arts high schools is a very important factor for the future of professional and academic life of the students. For this reason instrument teaching deserves a special care and attention. In the instrumental education, string instruments comprise violin, viola, violoncello and doublebass. String education is a lengthy and challenging process that requires regular practice to keep this work stable. Regular practice is of crucial importance to achieve success at the end of the process.

The purpose of the research is to investigate the exercise habits of the students who receive string training in general, identify similarities and distinctions of different groups of students and to draw attention to the general picture by identifying the attitudes and exercise habits of string students towards exercise.

In the research, all of 122 string students at Balıkesir University Necatibey Education Faculty Music Education Department and Ziraat Bank Fine Arts High School constituted the universe of the sample. The questionnaire developed by the researchers themselves was applied after its validity and reliability having been tested. The data obtained were

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

analyzed using SPSS 22.0 Statistics software and the findings were given in table form with short explanations to facilitate their interpretation.

In the conclusion section the results reached in the light of the findings are presented and some recommendations made.

Key Words: Music, education, string instrument, exercise, habit.

1.GİRİŞ

Ülkemizde örgün ve yaygın eğitim olarak yürütülen müzik eğitimi çalışmaları, bireyin gelişimi sürecinde almış olduğu eğitimin önemli bir basamağını oluşturur. Mesleki eğitimin yapıldığı orta dereceli kurum olan Güzel Sanatlar Liseleri ve üniversitelerin müzik öğretmenliği programlarında yürütülen müzik eğitiminin temel hareket noktalarından biri çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi kapsamında söz konusu okullarda öğretimi yapılan keman, viyola, viyolonsel ve kontrabas'tan oluşan çalgı grubu genel olarak yaylı çalgılar ailesi olarak anılır. "Telli çalgılardan ses üretmek üzere kullanılan yay dolayısıyla özellik kazanan çalgı grubunun adı. ... Yaylı çalgılar terimi, günümüzde genellikle orkestralarda yer alan "keman ailesi" içindeki keman, viyola, viyolonsel ve kontrabas için kullanılır" (Say, 2005). Yaylı çalgı eğitimi "gerek örgün eğitimde, gerekse yaygın eğitim ortamlarında yapılsın, bu eğitime doğru başlanması, öğretimdeki gelişme hızının iyi takip edilmesi, öğretim programının kusursuz sunulması gerekmektedir"(Uslu, 2012). Bunun yanında oluşturulan programın güncellenerek, giderek iyileştirilmesi önem arz etmektedir. "Mesleki müzik eğitiminin temel unsurlarından olan çalgı eğitimi Schleuter şöyle tanımlamaktadır: "çalgı eğitimi, müzik eğitiminin boyutlarından biridir. Bir çalgıyı öğrenme süreci, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılmasından oluşmaktadır" (Akt:Özmenteş, 2005). Diğer bir deyişle çalgı eğitimi ya da yaylı çalgı eğitimi süreçleri iyi bir programlamayla sistemi oluşturulmuş bir yapı haline sokulmalıdır. "Müzik eğitimcileri yaptıkları eğitimin en önemli çıktıları hakkında düşünmeye zaman harcamalı, eğitimlerini ve değerlendirme stratejilerini buna göre planlamalıdır"(Abeles, Hoffer ve Klotman, 1995). Bu yapı içerisinde eğitim-öğretim ortamları, öğretim yöntem ve teknikleri, materyal ve öğretme sürecini doğru yönlendirecek uzman eğitimcilerin varlığı da önem taşır.

Alanına hakim, alanıyla ilgili özel öğretim yöntemlerini etkili şekilde kullanabilen eğitimciler yoluyla öğrencilerin akademik başarıları yükseltilebilir. Nitekim Dalton'un (1988), William Primrose ile yaptığı görüşmeleri aktardığı kitabında Dalton'un Primrose'a sorduğu öğretmenin öğrencisi için yaptığı performans ve

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

sunumunda en önemli şey nedir? Sorusuna Primrose, öğrencilerim için daima çalarım ama benim yolumdan gitmeleri konusunda ısrarcı olmam. Şayet öğrencimin çalışmada kendine ait yeterli düşünceyi üretilmediğini görürsem o zaman benim çalışımı tekrarlamasını isterim demektir. Süreci yöneten uzman eğitmen, aktif dersin dışındaki süreç içinde de öğrencisini doğru yönlendirmelidir. Bu noktada öğrencinin günlük kişisel çalışmalarının önemi ortaya çıkar. Ders saati içindeki çalışmalar, her ne kadar etkin olursa olsun - bireysel yapılan egzersiz çalışmalarının süreci yanında daha az bir zaman dilimini oluşturduğundan- öğrencinin asıl gelişme sağladığı zamanlar, bireysel olarak yapılan egzersiz saatleridir. Nitekim Özmenteş (2013), tarafından öğrencilerin çalgılarına çalışırken öğretmenlerinin yönlendirmelerine dikkat ettikleri ve dolayısıyla çalgı öğretmenlerinin çalışma taktiklerinin eğitimi konusuna ağırlık vermeleri, derslerinde öğrencilerin nasıl çalışacaklarını daha detaylı olarak göstermeleri önerisi getirilmiştir. Her çalgıda olduğu gibi yaylı çalgı eğitimi sürecinde de çalgıda uzmanlık kazanmak için iyi bir bilince sahip olunması gerekir. İyi bir bilince erişebilmek için en basit fiziksel hareketten en karmaşık harekete kadar bütün hareketlerin incelenip irdelenmesi gerekir. Günlük egzersizlerde çalışılan tekniğin oluşması, gelişmesi ve tam olarak ustalaştırılması için gerekli olan anahtar, akıl ile kaslar arasındaki ilişkide yani beynin verdiği talimatın, mümkün olduğu kadar çabuk ve doğru şekilde fiziksel olarak yerine getirilmesidir. (Büyükaksoy, 1997).

Yaylı çalgı eğitimi sürecindeki öğrencinin her gün aksatmadan egzersiz yapması, günlük egzersiz saatlerini etkin bir şekilde planlaması ve bu planı kusursuzca ve aksatmadan yürütmesi çok önemlidir. “Egzersiz yapmak hoşta giden bir şey olsa bile kendisi amaç değildir. Gerçek amacı, mümkün olduğunca parlak bir teknik, müzikal ifade ve çarpıcı bir performans sağlamaktır” (Gerle, 2006). Bu noktada uzman eğitmen öğrencisine günlük yapabileceği egzersizlerle ilgili yönlendirmeler yapabilir. “Keman eğitiminin planlı ve programlı yapılması, uygulanan eğitimde verimli sonuçlara ulaşılması açısından önem taşımaktadır. Plansız ve programsız, rastgele yapılan eğitimin günümüz çağdaş eğitiminin gerekleri ile bağdaştırılması mümkün değildir” (Uslu, Turgil, 2013).

Yaylı çalgı eğitimi sürecinde günlük egzersizler bağlamında giderek alışkanlık haline gelmesi gereken bazı çalışmalar zorunludur. Bunlar, öğrencinin bulunduğu seviyeye göre bazı duruş-tutuş, parmak konumları, sağ el-kol teknikleri, gam çalışmaları, parmak egzersizleri veya oktav çalışmaları gibi çalışmalar olabilir. “Öğrenciler çalıştıkları eserlerin dönemi hakkında, dönemlerin stilistik özellikleri ve yay kullanımını konularında bilinçlendirilmeli, araştırmaya sevk edilmeli ve eğitim sürecinde teknik açıdan geliştirici (gam, arpej çalışmaları) etütlere sıklıkla yer verilmelidir”(Köse, Sözbir ve Kalender, 2016). Bu noktada uzman eğitimcinin doğru yönlendirmeleri bir kez daha öne çıkar. Leopold Auer ile yapılan bir görüşmede öğrencilerinize ne kadar uzunlukta egzersiz yapmasını öneriyorsunuz? Sorusuna Auer, doğru egzersiz yapmada saat önemli değildir. Egzersiz, tam bir konsantrasyonla yapılmalıdır. Uzun süre egzersizden ziyade, tam bir konsantrasyonla iki saat çalışmak daha iyidir. Ben öğrencilerime maksimum dört saat egzersiz yapmalarını öneriyorum, ancak! bu dört saatte beyin de parmaklar kadar aktif çalışmak kaydıyla (Martens, 2006).

1.1. Araştırmanın Amacı

Müzik eğitiminin en önemli öğelerinden biri olan çalgı eğitimi, müziği öğrenmede en etkili yoldur. Çalgı eğitimi, herhangi bir çalgının tarihi sürecinde geliştirilen yöntem ve teknikleri, literatürü kullanarak öğrenciyi o çalgıyı kullanma konusunda beceri sahibi yapmaktır.

Çalgı eğitimi kapsamında yaylı çalgı eğitimi konularında öğrencilerin hangi sıklıkta ve nasıl egzersiz yaptıkları önemli bir konudur. Bu bağlamda; Araştırma, lisans düzeyinde eğitim veren müzik öğretmeni yetiştirme programında ve güzel sanatlar lisesi'nde okumakta olan yaylı çalgı çalan öğrencilerin, eğitim süreçlerindeki günlük çalışmalarında yaptıkları egzersiz türlerini ve bunları uygulama sıklıklarını saptamak amacıyla yapılmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Araştırma, güzel sanatlar lisesi ve müzik öğretmenliği programında okumakta olan öğrencilere günlük egzersiz yapma konularında fikir vereceği, egzersiz

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

alışkanlıklarının neler olması gerektiği konusuna dikkat çekeceği ve genel anlamda sözü edilen kurumlarda yaylı çalgı eğitimi almakta olan öğrencilerin alışkanlıklarını ortaya koyması bağlamında aynı zamanda alan uzmanı eğitimcilerin de araştırma sonuçlarından yararlanması bakımından önemli görülmektedir.

1.3 Sınırlılıklar

Araştırma, Balıkesir il merkezinde bulunan T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi 9, 10, 11 ve 12. sınıfta ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okumakta olan lisans I, II, III ve IV. sınıflarda yaylı çalgı (keman, viyola, viyolonsel ve kontrabas) çalan öğrencilerle sınırlı tutulmuştur.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, betimsel bir çalışmadır. "Betimsel çalışma, ilgilenilen durumu tanımlamayı amaçlayan; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir" (Karasar, 1986). Betimsel araştırmalarda araştırmacı, olanı olduğu gibi saptamaya/tanımlamaya çalışır. "Betimsel çalışmalar genellikle tarama (survey) çalışmalar şeklinde ele alınmaktadır" (Erkuş, 2005).

Yapılan araştırmada araştırmacıların kendisi tarafından geliştirilen anket T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda okumakta olan yaylı çalgı eğitimi alan 122 öğrenciye uygulanmıştır. Örneklem grubundan belirlenen 55 kişilik bir gruba uygulanan anket sonrasında SPSS 22.0 programında güvenirlik analizi yapılmış ve ardından ankete son şekli verilerek tüm gruba uygulanmıştır.

Burcu ÖNEYKAN, Cansevil TEBİŞ

Tablo 1. *Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Dağılımı*

T.C. Ziraat Bankası Güzel Sanatlar Lisesi	f	%
9. Sınıf	15	12,3
10. Sınıf	17	13,9
11. Sınıf	12	9,8
12. Sınıf	12	9,8
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı		
Lisans 1	16	13,1
Lisans 2	18	14,8
Lisans 3	18	14,8
Lisans 4	14	11,5
Toplam	122	100

Anketin geliştirilme aşamasında 5'li likert tipi kullanılmıştır. Geçerlik testi için ilk uygulanan 55 öğrenciden alınan veriler SPSS 22.0 programında işlenerek değerlendirilmiş, anketin 16 maddesi de güvenirlik katsayısı bakımından yüksek değerde bulunduğundan çıkarılan madde olmamıştır. Anketin son şekli 122 öğrenciye uygulanarak bulgular bölümünde işlenen verilere ulaşılmıştır.

Tablo 2. *Güvenirlik Katsayısı*

Cronbach's Alpha	Madde
,865	16

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

3. BULGULAR ve YORUMLAR

Paragraf Yöntem bölümünde açıklanan ilkeler ışığında, verilerin analizlerinden elde edilen değerlendirmeler aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin Haftalık Çalgılarına Ayırdıkları Egzersiz Süresi

	f	%
Haftanın Her Günü	20	16,4
Haftanın 5-6 Günü	15	12,3
Haftanın 3-4 Günü	51	41,8
Haftanın 1-2 Günü	36	29,5
Toplam	122	100

Örneklem grubundaki öğrencilerin %41,8'i haftanın 3-4 günü çalgılarıyla ilgili egzersiz yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bunu takip eden diğer bir yüksek oran da haftanın 1-2 günü çalgılarını çalıştıklarını ifade eden %29,5'lik gruptur. Haftanın her günü çalıştığını ifade eden öğrencilerin oranı ise %16,4 olmuştur. Bu bağlamda öğrencilerin büyük çoğunluğunun haftanın 3-4 günü veya 1-2 günü kesin olarak çalgılarıyla ilgili egzersiz yaptıkları söylenebilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Günlük Olarak Çalgılarına Ayırdıkları Egzersiz Süresi

	f	%
30 dakika	27	22,1
1 saat	39	32
2 saat	46	37,7
3 saat	8	6,6
4 saat	1	0,8
5 saat ve üzeri	1	0,8
Toplam	122	100

Öğrencilerin haftada ayırdıkları çalışma günleri içerisinde kaç saat çalıştıklarıyla ilgili soruya verdikleri cevaplar %37,7 oranıyla 2 saat olmuştur. Bunu takip eden

en yüksek oran %32 ile 1 saattir. Sırasıyla %22,1 oranıyla 30 dakika çalışma yaptıklarını belirten öğrencileri %8 oranıyla 4 saat ve aynı oranla 5 saat ve üzeri takip etmiştir. En yüksek oran olan %37 ve %32 birlikte düşünüldüğünde öğrencilerin yaklaşık %70 civarı bir oranla 1 ya da 2 saat egzersiz yaptıkları söylenebilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Günlük Egzersizlerinde Gam Çalışma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	22	18
büyük ölçüde yaparım	24	19,7
ara sıra yaparım	50	41
az yaparım	21	17,2
kesinlikle yapmam	5	4,1
Toplam	122	100

Örneklem grubundaki katılımcıların her egzersizlerinde gam çalışmalarına ilişkin durumunu ortaya koyan tablo 5'teki verilere göre; %41 oranında ara sıra gam çalıştıklarını belirten grubu, %19,7 ile büyük ölçüde yaparım diyen grup takip etmektedir. Sırasıyla günlük egzersizlerinde kesinlikle gam çalıştıklarını belirtenlerin oranı %18'dir. Diğer oranlar olan %17,2 "az yaparım", "kesinlikle yapmam" ise %4,1 ile temsil edilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük egzersizlerinde gam çalışma durumlarının ara sıra olduğunu söylemek mümkünken takip eden yüksek oranların da büyük ölçüde ve kesinlikle seçeneğine yığılması, öğrencilerin günlük gam çalışmalarında olumlu bir değerlendirmeye fırsat verebilir.

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

Tablo 6. Öğrencilerin Her Çalışmada Arpej Çalmaya Zaman Ayırma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	10	8,2
büyük ölçüde yaparım	22	18
ara sıra yaparım	43	35,2
az yaparım	28	22,9
kesinlikle yapmam	19	15,7
Toplam	122	100

Örneklem grubunu temsil eden öğrenciler günlük egzersizlerinde arpej çalmaya ayırdıkları zamanla ilgili durumlarını belirtirken; “ara sıra yaparım” seçeneğiyle %35,2, “az yaparım” seçeneğiyle %22,9 ve “büyük ölçüde yaparım” %18 oranında fikir beyan etmişlerdir. Takip eden oranlar %15,7 “kesinlikle yapmam” ve %8,2 ile “kesinlikle yaparım” dağılımları olmuştur. Öğrencilerin günlük egzersizlerinde arpej çalışma alışkanlıkları konusunda belli bir tutuma yönelme durumlarında netlik görülmediğinden, arpej çalışmanın önemi konusunda yeterli hazır bulunuşluk düzeyine sahip olmadıkları söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin Her Çalışmada Parmak Egzersizi Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	22	18,0
büyük ölçüde yaparım	38	31,2
ara sıra yaparım	32	26,2
az yaparım	17	13,9
kesinlikle yapmam	13	10,7
Toplam	122	100

Örneklem grubundaki öğrenciler, tablo 7’de verilen öğrencilerin günlük çalışmalarında parmak egzersizi yapma durumuyla ilgili soruya, %31,2 oranıyla “büyük ölçüde yaparım” derken, %26,2 “ara sıra yaparım” ve %18 oranında “kesinlikle yaparım” yanıtlarını vererek tercih yapmışlardır. Bu oranları takip eden oranlar ise %13,9 “az yaparım” ve son olarak tablo 5’teki en düşük oran ise %10,7 ile “kesinlikle yapmam” seçeneği olmuştur. Örneklem grubundaki öğrencilerin

yaptıkları bu tercihlerden ortaya çıkan, günlük parmak egzersizleriyle ilgili olumlu yönde bilinç sahibi oldukları yöndedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Her Çalışmada Sağ El-Kol Tekniğine Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	20	16,3
büyük ölçüde yaparım	27	22,0
ara sıra yaparım	44	36,0
az yaparım	19	15,4
kesinlikle yapmam	13	10,3
Toplam	122	100

Katılımcı öğrencilerin verilen tablo 8'deki her egzersizde sağ el-kol tekniğine yönelik egzersiz yapma durumlarıyla ilgili verdikleri yanıtların arasından en yüksek oran olan %36 oranıyla "ara sıra yaparım" cevabı olmuştur. Onu takip eden oranlar ise sırasıyla %22 "büyük ölçüde yaparım", %16,3 "kesinlikle yaparım", %15,6 "az yaparım" ve son olarak %10,3 oranlarıyla "kesinlikle yapmam" cevabı olmuştur. Öğrencilerin tercih ettikleri dağılımlardan izlendiğine göre, sağ el-kol tekniğine yönelik egzersizleri günlük olarak yerine getirme konusunda tam bir bilinç düzeyine ulaşamadıkları, bununla birlikte "ara sıra yaparım" seçeneğine en yüksek oranda tercih belirtmeleriyle, konuyla ilgili olarak öğrencilik süreçlerinde giderek bilinç düzeylerini geliştirebilecekleri görünümü çizmektedir.

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

Tablo 9.

Öğrencilerin Her Çalışmada Yayda Tonlama ile İlgili Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	19	15,6
büyük ölçüde yaparım	28	22,9
ara sıra yaparım	34	27,8
az yaparım	28	23
kesinlikle yapmam	13	10,7
Toplam	122	100

Tablo 9'daki verilere göre, örneklem grubundaki öğrencilerin en yüksek orandan en düşük orana doğru işaretledikleri seçenekler; %27,8 oranıyla "ara sıra yaparım", %23 "az yaparım", %22,9 "büyük ölçüde yaparım", %15,6 "kesinlikle yaparım" ve %10,7 ile de "kesinlikle yapmam" seçenekleridir. Yığılma oranları değerlendirildiğinde "ara sıra yaparım", "az yaparım" ve "büyük ölçüde yaparım" seçeneğinin yaklaşık oranlarla tercih edildiği görülmektedir. Bu bağlamda günlük egzersizlerde yapılması gereken tonlama çalışmalarının önemi konusunda öğrencilerin tereddütlü bir birikime sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 10. Öğrencilerin Her Çalışmada Vibratoyu Geliştirmeye Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	19	15,6
büyük ölçüde yaparım	17	13,9
ara sıra yaparım	32	26,2
az yaparım	23	18,9
kesinlikle yapmam	31	25,4
Toplam	122	100

Yığılımlardan takip edildiğine göre, vibrato gelişimini sağlayan egzersizlerin yapılma durumuna belirtilen görüşler, "ara sıra yaparım" %26,2, "kesinlikle yapmam" %25,4, "az yaparım" %18,9 ve takip eden oranlar olan %15,6 ile "kesinlikle yaparım" ve %13,9 ile "büyük ölçüde yaparım" olmuştur. Tablodan da

izlendiği gibi, öğrencilerin günlük çalışmalarında vibrato geliştirme egzersizlerini yeterince bilinçli bir seviyede yerine getirmedikleri söylenebilir.

Tablo 11. Öğrencilerin Her Çalışmada Çift Ses veya Daha Fazla Sesi Barındıran Akorlara Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	12	9,8
büyük ölçüde yaparım	18	14,7
ara sıra yaparım	28	23
az yaparım	29	23,8
kesinlikle yapmam	35	28,7
Toplam	122	100

Öğrencilerin tablo 11’de yaptıkları tercihleri göre dağılım oranları, %28,7 “kesinlikle yapmam”, %23,8 “az yaparım”, %23 “ara sıra yaparım”, %14,7 “büyük ölçüde yaparım” ve %9,8 “kesinlikle yaparım” olmuştur. Tabloda görüldüğü gibi öğrencilerin çift ses ve akor çalışmalarını günlük teknik egzersiz olarak yeterince yapmadıkları söylenebilir.

Tablo 12.

Öğrencilerin Her Çalışmada Süsleme Notalarına Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	11	9
büyük ölçüde yaparım	15	12,3
ara sıra yaparım	44	36
az yaparım	25	20,6
kesinlikle yapmam	27	22,1
Toplam	122	100

Yukarıdaki tablodan izleneceği gibi süsleme notalarına yönelik egzersiz yapma durumuna belirtilen görüşler, %36 “ara sıra yaparım”, %22,1 “kesinlikle yapmam” ve giderek azalan oranlar da “az yaparım” %20,6, “büyük ölçüde yaparım” %12,3 ve “kesinlikle yaparım” %9 şeklinde olmuştur. Süsleme notalarını günlük egzersiz

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

olarak çalışma konusunda öğrencilerin tereddütlü bir görüşe sahip oldukları takip edilebilir.

Tablo 13.

Öğrencilerin Her Çalışmada Flajöle Sesler Üretmeye Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	14	11,5
büyük ölçüde yaparım	13	10,4
ara sıra yaparım	41	40
az yaparım	22	18
kesinlikle yapmam	32	20,1
Toplam	122	100

13. tabloyu inceleyecek olursak öğrencilerin büyük bir çoğunluğu her çalışmada flajöle sesler üretmeye yönelik egzersiz yapma durumları ile ilgili en yüksek oran olan %40 oranı ile “ara sıra yaparım” seçeneğini tercih etmişlerdir ve sırasıyla %20,1 “kesinlikle yapmam”, %18 “az yaparım”, %11,5 “kesinlikle yaparım” ve %10,4 “büyük ölçüde yaparım” seçeneği olmuştur. Bu tablodan yola çıkılacak olursa öğrencilerin günlük olarak yaptıkları her çalışmada flajöle sesler üretmeye yönelik durumları, bu konuda iyi düzeyde bir bilince ulaşamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 14.

Öğrencilerin Günlük Çalışmada İntonasyona Yönelik Egzersiz Yapma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	19	15,4
büyük ölçüde yaparım	25	20,5
ara sıra yaparım	27	22,1
az yaparım	21	17,4
kesinlikle yapmam	30	24,8
Toplam	122	100

Tablo 14'de öğrencilerin her çalışmasında intonasyon yapma durumları incelendiğinde yaptıkları tercihler, %24,8 “kesinlikle yaparım”, %22,1 “ara sıra yaparım”, %20,5 “büyük ölçüde yaparım”, %17,4 “az yaparım” ve son olarak %15,4 “kesinlikle yaparım” yönündedir. Kesinlikle yapmam seçeneğinin en yüksek oranda tercih edilmiş olması, öğrencilerin günlük egzersizlerinde intonasyon konusuna değinmedikleri görünümü çizse de, uygulamada öğrencilerin çalışırken farkında olmadan sesleri daima düzeltmeye çalıştıkları kanaatine sahip olarak, belki de intonasyon kelimesinin kimi öğrenci tarafından kelime anlamı olarak bilinmediği şeklinde bir görüşün hakim olduğu söylenebilir.

Tablo 15.

Öğrencilerin Günlük Çalışmada Metronom Kullanarak Çalışma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	21	17,3
büyük ölçüde yaparım	17	13,9
ara sıra yaparım	32	26,2
az yaparım	30	24,6
kesinlikle yapmam	22	18
Toplam	122	100

Örnekleme grubundaki öğrencilerin 15. tablodaki yaptıkları tercihlerdeki yığılımlar %26,2 “ara sıra yaparım” seçeneği olurken %24,6 “az yaparım” seçeneği olmuştur ve bu seçenekleri takip eden seçenekler ise; %18 “kesinlikle yapmam”, %17,3 “kesinlikle yaparım” ve %13,9 oranında “büyük ölçüde yaparım” seçenekleridir. En yüksek oran olan %26,2'yi tercih etmiş olan öğrencilerin günlük çalışmalarında metronomu ara sıra kullandıkları söylenebilir.

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

Tablo 16.

Öğrencilerin Günlük Çalışmada Çalgıyı Akort Etme Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	44	36,1
büyük ölçüde yaparım	16	13,1
ara sıra yaparım	27	22,1
az yaparım	24	19,7
kesinlikle yapmam	11	9
Toplam	122	100

Öğrenciler 16. tabloya göre her çalışmada çalgılarını akort edip etmedikleri konusunda en yüksek oran olan %36,1 oranıyla kesinlikle akort ettiklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte tercih ettikleri seçenekler %22,1 oranıyla “ara sıra yaparım”, %19,7 oranıyla “az yaparım”, %13,1 oranıyla “büyük ölçüde yaparım” ve %9 oranıyla ise “kesinlikle yapmam” seçenekleri olmuştur. Yukarıda tabloda görüldüğü üzere öğrencilerin yarısına yakın bir kısmı “kesinlikle yaparım” ve “büyük ölçüde yaparım” seçeneklerini tercih ettiklerinden bu iki seçenek birlikte düşünüldüğünde, öğrencilerin neredeyse yarısına yakın bir oranda günlük çalışmalarında akortlarını yaptıkları söylenebilir.

Tablo 17.

Öğrencilerin Günlük Çalışmada Ezberleme Egzersizine Yer Verme Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	19	15,6
büyük ölçüde yaparım	24	19,7
ara sıra yaparım	44	36
az yaparım	25	20,5
kesinlikle yapmam	10	8,2
Toplam	122	100

Tablo 17'ye göre, örneklem grubundaki öğrencilerin günlük çalışmada ezberleme egzersizine yer verme durumlarıyla ilgili dağılım oranları sırasıyla %36 “ara sıra yaparım”, %20,5 “az yaparım”, %19,7 “büyük ölçüde yaparım”, %15,6 “kesinlikle

yaparım” ve son olarak %8,2 “kesinlikle yapmam” yönündedir. Bu dağılımdan yola çıkarak ara sıra yaparım seçeneğinin en yüksek oranla tercih edilmiş olması, öğrencilerin günlük çalışmalarında zaman zaman ezberlemeye yer ayırdıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 18.

Öğrencilerin Günlük Çalışmalarına Başlamadan Önce Bedensel Isınmaya Zaman Ayırma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	18	14,8
büyük ölçüde yaparım	20	16,4
ara sıra yaparım	31	25,4
az yaparım	30	24,6
kesinlikle yapmam	23	18,8
Toplam	122	100

Yukarıdaki tabloda öğrencilerin günlük çalışmalarına başlamadan önce bedensel ısınmaya yönelik zaman ayırma durumuyla ilgili olarak, sırasıyla %25,4 oranıyla “ara sıra yaparım”, %24,6 “az yaparım”, %18,8 “kesinlikle yapmam”, %16,4 “büyük ölçüde yaparım” ve son olarak “kesinlikle yaparım” seçeneğiyle %14,8 oranı olmuştur. Bu bağlamda öğrencilerin günlük çalışmalarına başlamadan önce bedensel ısınma hareketlerini ara sıra ve az yaptıkları söylenebilir.

Tablo 19.

Öğrencilerin Günlük Egzersizlerinde Etüt Çalışmaya Zaman Ayırma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	55	45,1
büyük ölçüde yaparım	29	23,7
ara sıra yaparım	23	18,9
az yaparım	12	9,8
kesinlikle yapmam	3	2,5
Toplam	122	100

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

19. tabloyu incelediğimizde öğrencilerin günlük egzersizlerinde etüt çalışmaya zaman ayırma durumları, “kesinlikle yaparım” %45,1, “büyük ölçüde yaparım” %23,7, “ara sıra yaparım” %18,9, “az yaparım” %9,8 ve “kesinlikle yapmam” %2,5 şeklinde olmuştur. Dağılımlardan yola çıktığımızda en fazla yığılma %45,1 gibi bir oranla “kesinlikle yaparım” seçeneğinde olmuştur ve onu takip eden diğer en yüksek oran ise %23,8 oranı ile “büyük ölçüde yaparım” yönünde olduğundan öğrencilerin bu konuyla ilgili kesinlikle iyi yönde bilinçlendirildikleri söylenebilir.

Tablo 20.

Öğrencilerin Günlük Egzersizlerinde Eser Çalışmaya Zaman Ayırma Durumu

	f	%
kesinlikle yaparım	48	39,3
büyük ölçüde yaparım	31	25,4
ara sıra yaparım	20	16,4
az yaparım	17	13,8
kesinlikle yapmam	6	4,9
Toplam	122	100

20. tabloda örneklem grubundaki öğrencilerin günlük egzersizlerinde eser çalışmaya zaman ayırma durumlarıyla ilgili dağılımlarındaki en yüksek oran olan %39,3 ile “kesinlikle yaparım” seçeneği olmuştur. Ardından takip eden oranlar ise %25,4 oranıyla “büyük ölçüde yaparım”, %16,4 oranıyla “ara sıra yaparım”, %13,8 oranıyla “az yaparım” ve %4,9 oranı ile birlikte “kesinlikle yapmam” seçeneği olmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin günlük egzersizlerinde eser çalışmaları konusunda en yüksek oran olan %39,3 oranıyla “kesinlikle yaparım” seçeneğine yönelip bu oranı takip eden en yüksek oranın %25,4 ile “büyük ölçüde yaparım” seçeneğini tercih etmeleri nedeni ile bu konuda iyi bir bilince sahip oldukları kanısına varılabilir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde, bulgular ışığında ulaşılan sonuçlara yer verilmiş, konuyla ilgili sorunlara çözüm olabilecek öneriler de sunulmuştur.

Öğrencilerin haftada 3-4 gün ve bu günler içerisinde de çalgılarına 2 saat zaman ayırdıkları anlaşılmıştır. Bu çalışma süreleri içerisinde yaptıkları egzersiz türlerini belirlemek amacıyla kendilerine uygulanan anketten elde edilen sonuca göre;

Öğrencilerin günlük çalışmalarında egzersiz olarak gam çalışmaya yeterli düzeyde zaman ayırdıkları saptanmıştır. Bununla birlikte arpej çalışmalarına yer ayırma durumlarında yeterli bir bilince sahip olmadıkları görülmektedir. Diğer bir günlük egzersiz türü olan parmak egzersizleri yapma konusunda öğrencilerin olumlu bir tutum içinde oldukları anlaşılmıştır. Sağ el-kol tekniği içeren çalışmaları günlük olarak yapma konusunda, öğrencilerin tereddütlü bir yaklaşıma sahip oldukları görülmekle birlikte oranlardan anlaşıldığına göre öğrencilik süreçlerinde giderek olumlu yönde gelişme gösterecekleri izlenimine varılmıştır. Egzersiz türü olarak yayda tonlama çalışmaları konusunda yeterli bir bilinç düzeyine sahip olmadıkları sonucuna varılmıştır. Benzer bir durum da vibrato çalışmalarında söz konusudur. Öğrencilerin günlük egzersiz olarak vibrato çalışmalarına yeterince zaman ayırmadıkları anlaşılmıştır. Günlük egzersiz türlerinden olan çift ses veya daha fazla sesi barındıran akorları çalmaya zaman ayırma durumunda da yine öğrencilerin tatminkar bir bilince sahip olmadıkları görülmüştür. Yaylı çalgı çalan öğrencilerin çalgılarına has tekniklerden biri olan süsleme çalışmalarına yer verme konusunda yine benzer bir şekilde yeterli bilinç oluşturamadıkları anlaşılmaktadır. Bir diğer egzersiz türü olan flajöle sesler üretme konusunda öğrencilerin çok vakit ayırmadıkları saptanmıştır. Yaylı çalgı çalanların hayatında büyük bir öneme sahip olan intonasyon çalışmaları yapma konusunda ise öğrencilerin belli bir yöne yığılma sergilememelerinden kafalarının bu konuda hayli karışık olduğu olduğu görülmüştür. Öğrencilerin günlük çalışmalarında metronomu ara sıra kullandıkları, yarısına yakınının da günlük egzersizlerinde kendi akortlarını yaptıkları görülmüştür. Günlük egzersizlerinde ezberleme çalışmalarını ara sıra yerine getirdikleri, yine ara sıra olacak şekilde bedensel ısınmaya yer verdikleri

Güzel sanatlar liseleri ve müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yaylı çalgı eğitimi alan öğrencilerin günlük egzersiz alışkanlıkları (Balıkesir örneği)

anlaşılmıştır. Öğrencilerin günlük egzersizlerinde, etüt ve eser çalışmaya yeterli düzeyde zaman ayırdıkları anlaşılmıştır.

Öğrencilere günlük egzersiz olarak sağ el-kol tekniği barındıran çalışmaların, yayda tonlama, vibrato, arpej, çift ve daha fazla sesi barındıran akorların çalınması, süsleme notaları içeren çalışmalar, flajöle sesler, intonasyon çalışmalarını düzenli olarak her gün yapmaları önerilmektedir. Bunların yanında çalıştıkları etüt ve eserleri ezberlemeye zaman ayırmaları ve çalışmaya başlamadan bedensel ısınma da yapmaları tavsiye edilmektedir. Eğitimcilere ve uzmanlara, öğrencilere önerilen konularla ilgili olarak; bu konuları programlarına almaları, bunlarla ilgili etüt ve benzeri çalışmaları saptayarak bir düzen ve süreklilik içerisinde öğrencilerine öğretmeleri ve egzersiz felsefesine uygun devamının sağlanması konuları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abeles, H. F., Hoffer, C. R., Klotman, R. H. (1995). *Foundations of Music Education*, Thomson Schirmer, s. 304, USA.
- Büyükkaksoy, F. (1997). *Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*, Armoni Ltd. Şti., s. 2, Ankara.
- Dalton, D. (1988). *Playing the Viola*, Oxford University Press, s. 19, England.
- Erkuş, A. (2005). *Bilimsel Araştırma Sarmalı*, Seçkin Yayınları, s. 73, Ankara.
- Gazimihal, Mahmut R. (1961). *Musiki Sözlüğü*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- Gerle, R. (2006). *The Art of Practising the Violin*, Stainer & Bell Ltd., s. 21, London.
- Karasar, N. (1986) *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Bilim Kitabevi, s. 77, Ankara.
- Köse, İ. A., Sözbir Acay, S., Kalender, C. (2016). Keman Çalma Becerilerinin Çok Yüzeyle Rasch Modeli İle incelenmesi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (İpekyolu Özel Sayısı), s. 2339-2349.
- Martens, F. H. (2006). *Violin Mastery Interviews with Heifetz, Auer, Kreisler and Others*, Dover Publications, INC., s. 11, New York.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 6.(9), 89-98.

- Özmenteş, S. (2013). Çalgı Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Kullandıkları Çalışma Taktikleri, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26.2 439- 453.
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, cilt 3, s. 638, Ankara.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, cilt 1, sayı 4, s. 1-11.
- Uslu, M. ve Tirgil, A. (2013). Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Bireysel Çalgı Eğitimi (Keman) Ders Programlarının Yürütülmesine Yönelik Eğitimci Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *Journal of Research in Education and Teaching* cilt:2, sayı:1, s. 47-57.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

In Turkey, instrument training at Music Teachers training departments of Education faculties and Fine Arts high schools is a very important factor for the future of professional and academic life of the students. For this reason instrument teaching deserves a special care and attention. In the instrumental education, string instruments comprise violin, viola, violoncello and doublebass. String education is a lengthy and challenging process that requires regular practice to keep this work stable. Regular practice is of crucial importance to achieve success at the end of the process.

The purpose of the research is to investigate the exercise habits of the students who receive string training in general, identify similarities and distinctions of different groups of students and to draw attention to the general picture by identifying the attitudes and exercise habits of string students towards exercise.

2. Method

In the research, all of 122 string students at Balıkesir University Necatibey Education Faculty Music Education Department and Ziraat Bank Fine Arts High School constituted the universe of the sample. The questionnaire developed by the researchers themselves was applied after its validity and reliability having been tested. The data obtained were analyzed using SPSS 22.0 Statistics software and the findings were given in table form with short explanations to facilitate their interpretation.

3. Findings, Discussion and Results

It has been understood that students spend 3-4 days a week and 2 hours a day during these days. It has been determined that the students spend enough time in their day-to-day activities to exercise the scale. It has been understood that students have a positive attitude towards making finger exercises, another type of daily exercise. They concluded that they did not have enough consciousness about exercise intonation on the bow as a type of exercise. It has been

understood that the students do not have enough time to work vibrato as a daily exercise.

It was observed that students used their metronome occasionally in their daily work, and that their close to half had their own tunes in their daily exercises. They occasionally perform memorization exercises in their daily exercises, it is understood that they occasionally include physical warming. It has been understood that during the students' daily exercises, they devote sufficient time to etudes and works.